

PUHEEN AVULLA TIEDOTTAMINEN

1. YLEISTÄ

- Asemilla tulee olla kuuluvat tiedotusjärjestelmät (A10)
- Kuulutusjärjestelmä on suunniteltava siten, että kuulutukset eivät aiheuta tarpeetonta häiriötä ympäristöön (B12)
- Asema-alueiden kuulutuksien suunnittelussa on otettava huomioon Liikenneviraston vaatimukset ja suunnitteluohjeet kuulutusjärjestelmistä (B12)
- Palvelupisteen jonotusnumerot tulee ilmaista sekä näytöllä että kuulutuksin (B03)
- Aseman uuden esteettömän hissien edustilaan suositellaan asennettavaksi induktiosilmukka joukkoliikenneinformaation ja hälytystiedon jakamiseksi (B12)

Suosituks

- Varsinkin muuttuvista järjestelyistä kertovan informaation tulee olla aina saatavissa myös tekstimuotoisena (C46)
- Näyttötauluja tulee olla odotusalueella riittävästi, jotta siellä voi valita paikkansa vapaasti (C46)

2. JÄRJESTELMIEN TEKNISIÄ VAATIMUKSIA

- Akustiikkaan ja äänen vahvistukseen tulee kiinnittää huomiota siten, että äänelliset viestit ovat helposti ymmärrettäviä ja yksiselitteisiä (A30)
- Puhetiedotuksen STIPA-arvon on oltava vähintään 0,45 kaikilla alueilla (A10)
- Asiakaspalvelutiloihin kannattaa hankkia myös niin sanottu kommunikaattori niiden asiakkaiden käyttöön, joiden kuulo on alentunut, mutta joilla ei ole vielä käytössään kuulokojeita (B03)

3. INFORMAATION SISÄLLÖN VAATIMUKSIA

- Informaation tulee olla selkeää, lyhytsanaista, tarkkaa ja oikea-aikaista (A30)
- Puhutun tiedotuksen on oltava yhtenäistä olennaisen näkyvän tiedotuksen kanssa (B12)
- Asemarakennuksessa on kuulutettava turvallisuuteen liittyvät tiedot. Vähintään evakuoitinkäsky ja palohälytys on annettava (B12)

4. SANAKARTTA, yleistä

- Sanakartta on sanallinen kuvaus ympäristöstä, tilasta tai reitistä (B03)
- Sanakartta kannattaa liittää esimerkiksi verkkosivuille rakennuksen esteettömyystiedostoihin (B03)
- Kohokarttaan voidaan integroida sanakartta ääniopastuksena (B10)
- Kohokartan äänitoiminnon tulee olla yhdenmukainen sanakartan tai iBeacon-viestien kanssa (B10)
- Äänisisältö kannattaa luoda syntetisaattorilla, johon näkövammaiset ovat tottuneet monessa tilanteessa, jotta sisällön päivittäminen on halvempaa ja helpompaa (mahdollisesti naisääni) (B10)

Suosituks

- Karttamaiseman sanallinen kuvailu eli sanakartta on arvokas apu tutustuttaessa uuteen alueeseen tai reittiin. Sanakarttaa voi hyödyntää, vaikka ei osaisi pistekirjoitusta tai ei olisi tottunut lukemaan kohokarttoja (C40)
- Sanakartta muunnetaan pistekirjoitukselle, luetaan kasetille tai tallennetaan äänitiedostona tietokoneelle (C40)

5. SANAKARTTA, sisältö

- Sanakartassa on tiedot maamerkeistä, vaaran paikoista, käännöskohdista, suunnista ja esteettömyysratkaisuksista (B10)
- Rakennuksesta mainitaan kaupunginosa, rajaavat kadut, pääsisäänkäynti ja/tai esteetön kulkutie, ilmansuunta, lähimmät julkisen liikenteen pysäkit ja taksiasemat (B10)
- Rakennuksesta kuvaillaan käyttäjälle näkyvä ulko-ovelta, edessä ja sivuilla olevat asiat, sekä rakennuksen ilmansuunta (B10)
- Kaduista mainitaan nimet, liikenteen suunnat, maamerkit, riskipaikat ja muut turvallisuustiedot, maaston muodot, katujen pinnan erityisominaisuudet (B10)
- Sanakartassa kuvailtavia asioita: Infopiste, portaikot, hissit, naulakot, WC:t, kahvilat ja muut maamerkit (B10)
- Infopisteestä kuvaus tärkeimpien kohteiden välisistä reiteistä (B10)

Suosituks

- Sanakartta voidaan laatia reiteistä, joista kohokartan teko on mahdotonta. Reitti voi sisältää esimerkiksi kävelyä ja matkustamista julkisilla kulkuvälineillä. (C40)

LÄHTEET

Määräykset:

A10: Komission asetus (EU) no:1300/2014, vammaisten ja liikkumisesteisten henkilöiden esteetöntä pääsyä Euroopan unionin rautatiejärjestelmään koskevista yhteentoimivuuden eritelmistä
18.11.2014, Euroopan komissio

A30: ISO 21542:2011 Building construction — Accessibility and usability of the built environment
15.12.2011, ISO (the International Organization for Standardization)

Ohjeet

B03: Esteetön rakennus ja ympäristö
2019, Ympäristöministeriö

B10: Näkövammaisia henkilöitä palvelevan moniaistisen suunnistamismenetelmän ja opastejärjestelmän kehittämishanke
5/2017
2017, Liikennevirasto

B12: Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 16, Väylät ja laiturit, 43/2017
21.12.2018, Liikennevirasto

Suosituks

C40: Näkövammaisten liitto ry
<https://www.nkl.fi/fi/etusivu/saavutettavuus-esteettomyys>

C46: Kuuloliitto ry
<https://www.kuuloliitto.fi/palvelut/julkaisut/>